

KUMPEL

6-10 LAT

DLA POLONII

E-MAGAZYN DLA DZIECI POLONIJNYCH Z CAŁEGO ŚWIATA
WYDANIE 6/2024

MAŁA POLONIA

— jesteśmy razem!

PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:
Foki, pierniki i astronom z wąsami

ENCYKLOPEDIA POLSKI:
W lesie

MÓWIĘ PO POLSKU:
Polskie powiedzonka

PISZĘ PO POLSKU:
Przymiotniki

POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:
Wydra

UCZĘ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO:
W szkole

KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:
Józef Mehoffer

CO ZNAJDZIESZ W NUMERZE?

Cześć!

Tym razem odwiedzimy naprawdę niezwykle miejsca w Polsce. Zajrzemy do tajemniczego lasu, sprawdzimy, co porabiają foki na Helu, i udamy się w podróż do miejsca, gdzie robi się najpyszniejsze pierniki na świecie. Odwiedzimy też wydry oraz zwierzaki z niezwykłymi nosami. Podpowiemy, jak zrobić pyszne masełko czosnkowe – tak, sami będziecie mogli je przygotować.

Poznamy też nowe polskie powiedzonka. Nauczymy się, jak rozpoznawać przymiotniki. Poczytamy i rozwiążemy zadania z czytania.

W rubryce Poznajemy się opowie nam o sobie Nel – laureatka konkursu „Mam w sercu Polskę”. Poznajcie niezwykłą dziewczynkę, która nosi na szyi orzełka – symbol Polski. Może Wy też chcecie nam się przedstawić? Napiszcie do redakcji, czekamy.

Będą malowanki i żarciki – tego nigdy nie może zabraknąć. Będzie wesoło i ciekawie!

Zapraszam do czytania,
Agnieszka Wyganowska
redaktor naczelna
„Kumpla dla Polonii”

- s. 4 **PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:**
Foki, latarnia, pierniki i astronom z wąsami
- s. 6 **ENCYKLOPEDIA POLSKI:**
Budowa lasu
- s. 8 **MÓWIĘ PO POLSKU:**
Co znaczą te polskie powiedzonka?
- s. 10 **CZYTAM PO POLSKU:**
Przeczytaj tekst i rozwiąż zadania!
- s. 12 **POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:**
Wydra
- s. 14 **UCZĘ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO:**
W szkole
- s. 16 **PISZĘ PO POLSKU:**
Przymiotniki
- s. 18 **POŚMIEM SIĘ:**
Żarty i rozgadane zwierzaki
- s. 20 **WIEM, JAK TO ZROBIĆ:**
Masełko czosnkowo-ziołowe
- s. 22 **MOJE MALOWANKI:**
Warzywa i owoce. Świat w kropki
- s. 24 **CZYTAMI WIEM:**
Po co im taki nos?
- s. 26 **POZNAJEMY SIĘ:**
Prezentujemy Nel z Nowego Jorku – laureatkę konkursu „Mam w sercu Polskę”
- s. 29 **KONKURSY I AKCJE DLA POLONIJNYCH DZIECI:**
Zapraszamy!
- s. 30 **KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:**
Józef Mehoffer

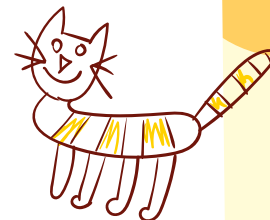

ZAPRASZAMY WAS DO TWORZENIA E-MAGAZYNU „KUMPEL DLA POLONII”! DZIECI I DOROSŁYCH, OCZYWIŚCIE!

UWAGA, DZIECI!

Możecie się pokazać w rubryce „Poznajemy się” – wystarczy przysłać zdjęcia i opowiedzieć o sobie i swoich pasjach.

UWAGA, RODZICE, NAUCZYCIELE, BIBLIOTEKARZE...!

W Waszej polonijnej szkole dzieje się coś ciekawego, planujecie duże wydarzenie lub konkurs dla polonijnych dzieci i młodzieży – napiszcie nam o tym. Opublikujemy informacje, pomożemy Wam dotrzeć do szerszego grona odbiorców. A może opowiecie nam o swojej szkole, placówce... Jak wygląda nauka, jakie wydarzenia miały miejsce, jak wspólnie spędzacie czas...? Zapraszamy do rubryki „Jest taka szkoła”.

Nasz e-mail: redakcja@kumpel.com.pl

Jeśli masz starsze rodzeństwo, powiedz mu o „Cogito dla Polonii”. To pismo dla nastolatków polonijnych z całego świata. Reportaże, ciekawe rozmowy, informacje o Polsce, a także materiały edukacyjne, które pomogą przygotować się do szkoły – wszystko znajdziecie w tym e-magazynie. Na łamach pisma można też pokazać swoją twórczość albo opowiedzieć o sobie i swojej szkole. Zapraszamy. **Wszystkie numery są dostępne w Polonijnej Bibliotece Cyfrowej: www.pbc.uw.edu.pl**

**KUMPEL
DLA POLONII**

POLSKIE BRACTWO
KAWALERÓW GUTENBERGA

Koordinator projektu:

prof. dr hab. Dariusz Kuźmina

Redaktor naczelna:

Agnieszka Wyganowska

Skład i opracowanie graficzne:

IlustraDorka Dorota Domagała

Okładka: Evgeny Atamanenko/Shutterstock.com

Zdjęcia: Shutterstock.com, domena publiczna/
Wikimedia Commons

Adres redakcji:

e-mail: redakcja@kumpel.com.pl
ul. Waszyngtona 146, lok. 302
04-076 Warszawa

Dystrybucja:

Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Wydawca:

Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga
ul. Marywilska 34 E
03-228 Warszawa

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

FOKI, LATARNIA, PIERNIKI I ASTRONOM Z WASAMI

A to wszystko w Polsce.

HEL

W Morzu Bałtyckim żyją foki. Tak, to prawda! Fok jest niewiele i bardzo trudno je spotkać w naturalnych warunkach, zwłaszcza blisko wybrzeża. Ale jeśli chcesz się spotkać z tymi zwierzętami, pojedź na Hel. W helskim fokarium mieszkają: Bubas, Unda, Ania, Ewa i Fok. Jest to miejsce, gdzie pomaga się chorym i osłabionym fokom wrócić do zdrowia, a także prowadzi się badania nad życiem tych zwierząt.

HEL

TORUŃ

Co jeszcze można zobaczyć na Helu? Latarnię morską, która ma ponad 40 metrów wysokości. Można się na nią wspiąć, ale trzeba pokonać mnóstwo schodków. Światło latarni jest widoczne z odległości ponad 30 km!

TORUŃ

To właśnie w tym mieście urodził się Mikołaj Kopernik – wielki polski astronom. Jego pomnik znajduje się tuż obok ratusza. W 2003 roku podczas gruntownej renowacji odkryto, że astronom ma... wąsy, które widać tylko z bliska. Dom Mikołaja Kopernika obejmuje aż dwie kamienice, z których ta o numerze 15 należała do rodziców astronoma i jest prawdopodobnym miejscem jego narodzin.

Miasto słynie także z niezwyklej Starówki, pełnej średniowiecznych kamienic, no i oczywiście z... pierników! Można tu odwiedzić miejsca, w których sporo się dowiesz o tych słodkich przysmakach, np. Muzeum Toruńskiego Piernika. A nawet nauczysz się piec te ciasteczka na specjalnych warsztatach.

BUDOWA LASU

Las w Polsce zbudowany jest z warstw.

KORONY WYSOKICH DRZEW

- tę warstwę lasu tworzą między innymi dęby, buki, brzozy, sosny, świerki
- do częstych mieszkańców należą: ptaki, owady, wiewiórki, kuny

PODSZYT

- złożony jest z krzewów i młodych drzew – są to na przykład krzaki jeżyn i malin, leszczyna pospolita z pysznymi orzechami laskowymi, a także jarzęb pospolity (nazywany też jarzębiną)
- na korze krzewów i młodych drzew żyje wiele pajęczaków oraz owadów
- inni mieszkańcy: ptaki, sarny, jelenie, rzekotki drzewne

RUNO

- tworzą je na przykład trawy, borówki, paprocie, poziomki, grzyby
- tutaj mieszkają: zające, jeże, myszy, żaby, węże, jaszczurki, borsuki, lisy

ŚCIÓŁKA

- tworzą ją opadłe liście, igły, drobne gałązki, kawałki kory, szczątki zwierząt, szyszki, nasiona, pióra
- wszechobecnymi mieszkańcami ściółki leśnej i gleby są na przykład dżdżownice, ślimaki, mrówki, żuki, wije

CO ZNACZA TE POWIEDZONKA?

**ALBO RYBKI,
ALBO AKWARIUM...**

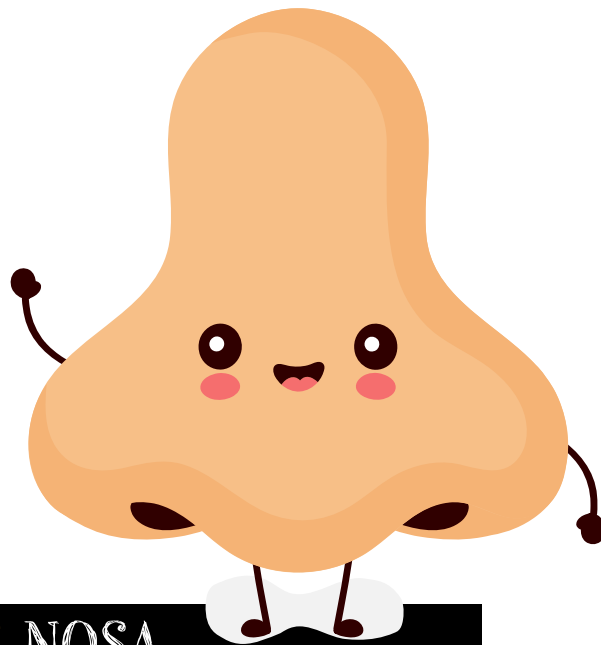
– Kupujemy tę działkę czy nie?
A może jedziemy jednak na wycieczkę? – zapytała ciocia.
– Albo rybki, albo akwarium
– odpowiedział wujek.
„Ależ wujek mówi bez sensu”
– pomyślała Ula. Przecież ciocia nie pyta go o rybki, tylko o działkę i wczasy. A swoją drogą, po co komu akwarium bez rybek?!

Czego nie zrozumiała Ula?
Że wujek wcale nie chciał kupować rybek ani akwarium, tylko użył powiedzonka, które oznacza, że trzeba coś wybrać.

Kiedy ktoś powie „albo rybki, albo akwarium”, to znaczy, że musisz się na coś zdecydować, coś wybrać.

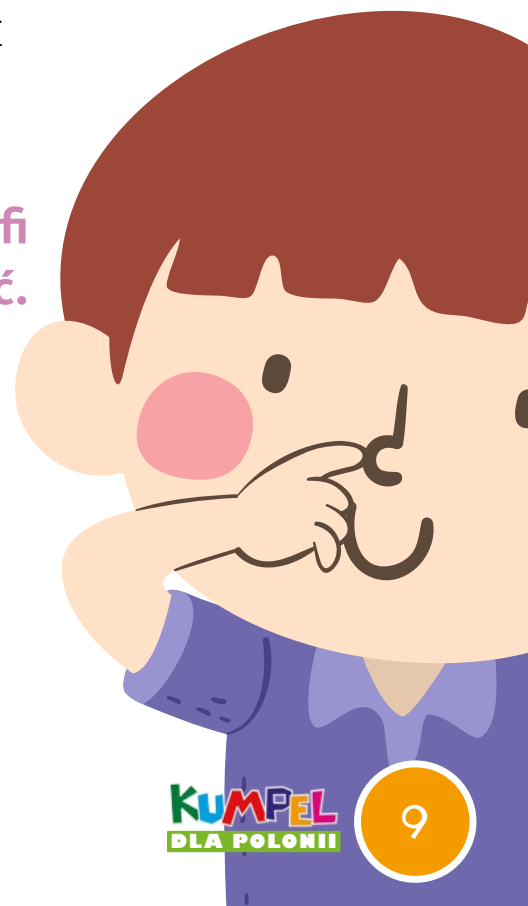

MIEĆ NOSA

Małego, wielkiego, zadartego, orlego... Wcale nie chodzi o to, kto ma jaki nos.

Powiemy o kimś, że ma nosa, gdy uważamy, że ten ktoś potrafi przewidzieć różne sprawy, ma dobre przeczucia. Na przykład: właśnie zaczęło padać, a tu Kuba wyjmuje kurtkę przeciwdeszczową z plecaka. Miał nosa – zabrał ją, bo przewidział, że może padać.

Ktoś, kto ma nosa, potrafi coś przewidzieć, przeczuć.

PRZECZYTAJ TEKST I ROZWIĄŻ ZADANIA!

„Idziemy do kina...”

Ania biegała zdenerwowana po całym domu. Wczoraj wieczorem mama wręczyła jej bilety do kina, a Ania je obejrzała i odłożyła... No właśnie, gdzie? Tego już nie pamiętała. A mama Kasi właśnie dzwoniła, że są w drodze. Wszyscy mają spotkać się pod kinem za kwadrans. Czasu było niewiele, a bilety po prostu zniknęły.

Zadanie 1.

Pokoloruj okienka z poprawnymi odpowiedziami TAK lub NIE.

Ania szukała w domu biletów do teatru.

 TAK

 NIE

Ania miała pójść do kina ze swoją siostrą Basią.

 TAK

 NIE

Ania była zdenerwowana, bo nie mogła znaleźć biletów.

 TAK

 NIE

Mama dała Ani bilety wczoraj wieczorem.

 TAK

 NIE

Zadanie 2.

Wypisz z tekstu 4 czasowniki.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

Zadanie 3.

Ania biegała zdenerwowana po całym domu,
bo zgubiła bilety do kina.

Którym wyrazem można zastąpić wyraz podkreślony w zdaniu?

- A. czy   B. ponieważ   C. ale   D. lecz

Zadanie 4.

Na rysunku przedstawiona jest Ania. Opisz ją. Napisz co najmniej 6 zdań.

Zadanie 5.

Za wszystkie bilety oraz popcorn zapłacono 128 zł. Wskaż zapis słowny podanej liczby.

- A. Sto osiem.
B. Sto osiemdziesiąt dwa.
C. Dwadzieścia osiem.
D. Sto dwadzieścia osiem.

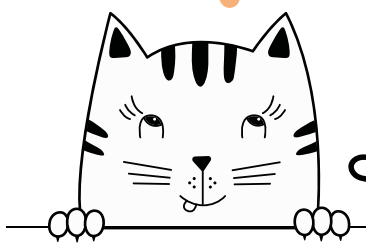
Mama dała Ani bilety wieczoraj wieczorem.	TAK	NIE
Ania była zdenerwowana, bo nie mogła znaleźć biletów.	TAK	NIE
Ania miała pójść do kina ze swoją siostrą Basią.	TAK	NIE
Ania szukała w domu biletów do teatru.	TAK	NIE

2. Przykładowe czasowniki: biegała, wręczyła, odłożyła, dzwoniła
3. B
4. Przykładowy opis: Ania ma blond włosy, które sięgają do ramion. Jej ciemne oczy są bardzo ładne. Ania ubrana jest w różową bluzkę i krótkie, niebieskie spodnie. Do tego założyła bluzeczkę w biało-czerwone paski. Dziewczynka ma też białe skarpetki i czarne trampki. W ręku trzyma żółty plecak.
5. D

ODPOWIEDZI:
1.

WYDRA

Jest trochę jak skrzyżowanie kota z foką. 😊

Wypraszam sobie!

Też się nie zgadzam na takie porównanie.

Puszyste futerko, oczy jak węgielki, zabawne, ruchliwe wąsy, szarobiący śliniaczek – wydra jest po prostu urocza.

Żywa łódź podwodna

Potrafi „pruć” z prędkością półtora metra na sekundę. Tylko niektóre ryby są w stanie bez problemu jej umknąć.

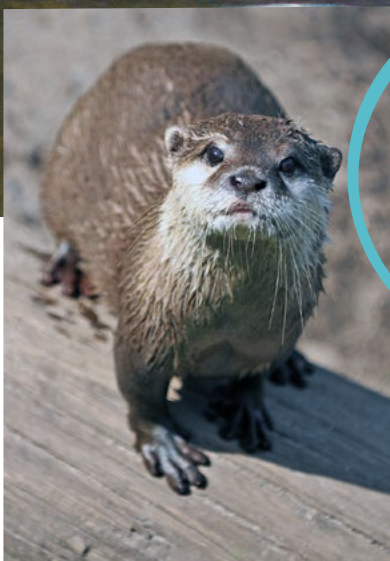
Ma specjalny radar. W wykrywaniu zdobyczy pomagają wydrze wibrysy – takie włosy czuciowe przy nosie, które są wrażliwe na dotyk i podwodne wibracje.

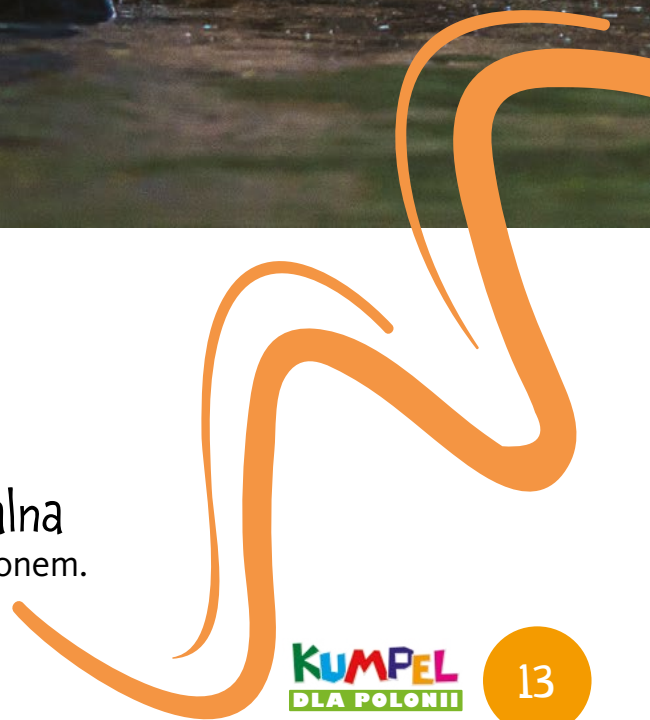
Największa – arirania

Nawet 1 metr i 70 centymetrów długości – więcej niż ty!

Wydry występują
niemal
na wszystkich
kontynentach,
oprócz Australii
i Antarktydy.

Najmniejsza
- wyderka orientalna
Maksymalnie 1 metr z ogonem.

Start!

Zaczynasz uczyć się języka polskiego?

To rubryka właśnie dla ciebie!

PLAN LEKCJI

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
$1 + 2 = 3$				$1 + 2 = 3$	WOLNE!	
	$1 + 2 = 3$					
			$1 + 2 = 3$			
		$1 + 2 = 3$				

PRZEDMIOTY SZKOLNE

JĘZYK ANGIELSKI

$1 + 2 = 3$

MATEMATYKA

PRZYRODA

JĘZYK POLSKI

MUZYKA

WYCHOWANIE FIZYCZNE (WF)

PLASTYKA

W PONIEDZIAŁEK ROZPOCZĄŁ SIĘ NOWY ROK SZKOLNY. W TYM ROKU EWA JEST W DRUGIEJ KLASIE.

PIERWSZEGO DNIA PANI DAŁA DZIECIOM NOWY PLAN LEKCJI. W PONIEDZIAŁEK SĄ: MATEMATYKA, JĘZYK POLSKI, WYCHOWANIE FIZYCZNE I PLASTYKA. WE WTOREK SĄ: PRZYRODA, MATEMATYKA, MUZYKA I JĘZYK ANGIELSKI.

A JAKIE PRZEDMIOTY SĄ W ŚRODE?

W ŚRODE SĄ:

CZY W CZWARTEK JEST WF?

JAKIE LEKCJE TY MASZ W PIĄTEK?

W PIĄTEK MAM:

CO DZIECI ROBIĄ NA PRZERWIE?

BIEGAJĄ

JEDZĄ KANAPKI

BAWIĄ SIĘ

PRZERWA

ROZMAWIAJĄ

ZADANIE DLA CIEBIE

Połącz w pary napisy i rysunki.

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
1+2=3	1+2=3	1+2=3	1+2=3	1+2=3	WOLNE!	

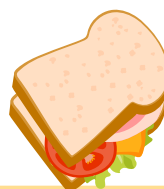
KANAPKA

PRZERWA

JĘZYK POLSKI

MUZYKA

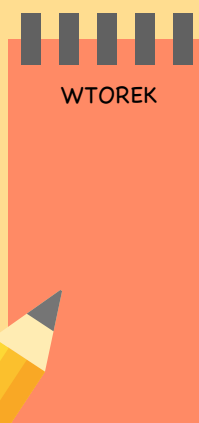

PLAN LEKCJI

Zrób kolorowy plan lekcji.

PONIEDZIAŁEK

WTOREK

ŚRODA

CZWARTEK

PIĄTEK

Przygotowała: Anna Sikora

stroma

wysoka

góra

JAKA?

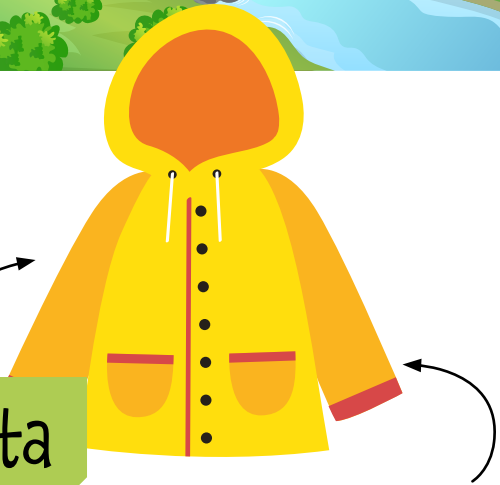
gorąca

pyszna

czekolada

żółta

kurtka

szczęśliwa

dziewczynka

przeciwdeszczowa

uśmiechnięta

ZAPAMIĘTAJ!

Przymiotnik nazywa cechy i właściwości (na przykład kształt, wielkość, kolor) ludzi, rzeczy lub zjawisk.

- Przymiotnik odpowiada na pytania: **jaki? jaka? jakie?**
- Z kim „kumpluje się” **przymiotnik?** Przede wszystkim z **rzeczownikiem**:

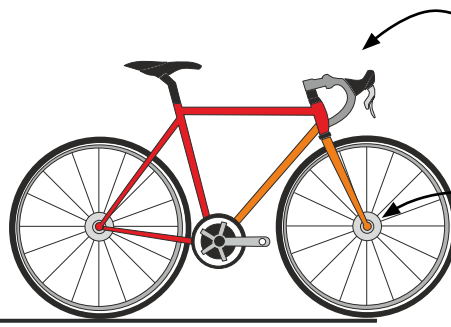
chłopiec (jaki?) **zamyślony**

dziewczynka (jaka?) **uśmiechnięta**

boisko (jakie?) **duże**

JAKI?

szybki

kolarski

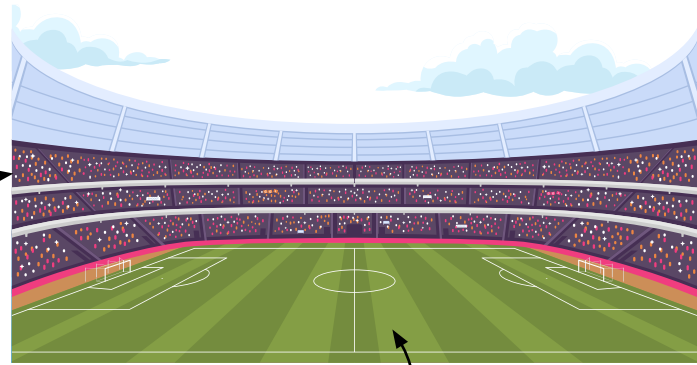
rower

zamyślony

chłopiec

skupiony

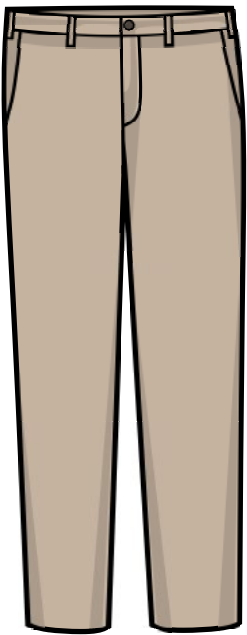

boisko

duże

piłkarskie

długie

spodnie

męskie

JAKIE?

pogodne

niebo

pochmurne

ZNASZ JAKIŚ FAJNY ŻART?

Poproś o pomoc starsze rodzeństwo, rodziców...
i przyślijcie żart e-mailem na adres redakcji:
redakcja@kumpel.com.pl
(w temacie: ŻART).
Najśmieszniejsze żarty będziemy publikować
w kolejnych numerach „Kumpla dla Polonii”.

W restauracji zdenerwowany gość zwraca się do kelnera:

- Czy może mi pan powiedzieć, co robi ta mucha w moim lodzie?
- Czy ja wiem? Może jeździ na tyżwach?!

Mama uczy synka liczyć, dlatego zadaje pytania:

- Ile nóg ma pies?
  - Cztery.
- A ile ma uszu?
  - Dwoje!
  - A oczu?
- Mamo, czy ty nigdy nie widziałaś psa?!

- Mówię ci, to byto niesamowite! Jadę na stoniu, patrzę do tyłu, a tu lew, patrzę obok, a tam dwa tygrysy!
- O matko! I co zrobisz?!
- Nic, karuzela się zatrzymała i zszedłem...

Na Podhalu do sklepu wpada złodziej.

- Dawaj kasę!
- Jakom? Jęcmienną cy grycaną?

Zwierzaki cudaki

Może za piękna nie jestem, ale mogę mieć nawet 3 metry długości. A waga? Też słuszną – nawet 2 tony (tyle co średnie auto!).

GRETA OTO

Motyła noga! Przecież to szklany witraż a nie skrzydła. Jestem taki przezroczysty, że prawie mnie nie widać.

SAMOĞÓW (MOLA)

GAWIAŁ GANGESOWY

To wcale nie fotomontaż! Taki mam pysk, a w nim ponad 100 zębów.

TRZEWIKODZIÓB

Ciekawe, dlaczego nazwali mnie „trzewikodziób”? Nie zgadzam się, mój dziób nie wygląda jak but! Jest po prostu niezwykły.

A ja jestem nowym Królem Lwem! Żartuję, oczywiście. 😊

MOPS

MASEŁKO czosnkowo-ziołowe

NIE OD DZIŚ WIADOMO, ŻE ZIOŁA SĄ SMACZNE I ZDROWE. MAMA CZY TATA NA PEWNO UŻYWAJĄ ICH DO ZUP, SOSÓW, SAŁATEK, PIECZENI, POTRAW Z GRILLA, GULASZY CZY RYB. TY TEŻ MOŻESZ ZOSTAĆ KUCHARZEM I COŚ PRZYGOTOWAĆ. Z ZIOŁAMI OCZYWIŚCIE! 😊

SKŁADNIKI:

½ kostki masła

2 ząbki czosnku

zioła, na przykład bazylia, oregano, majeranek, tymianek – mniej więcej 1 płaska łyżka

szczypta soli

Z takim masełkiem przygotujesz przepyszne kanapeczki, na przykład z bagietki. Pieczywo można również zapiec w piekarniku. Świetnie będzie smakowało, jeśli na wierzch położymy jeszcze plasterki sera, może być to mozzarella.

PRZYGOTOWANIE:

1. Wyjmij masło z lodówki, aby zmiękło.
2. Zioła posiekaj, jeśli są świeże (takie prosto z doniczek), lub wymieszaj, jeśli to zioła suszone. Wybierz te zioła, które według Ciebie ładnie pachną.
3. Czosnek przeciśnij przez praskę.
4. Połącz wszystkie składniki i dobrze wymieszaj.
5. Przełóż do pojemniczka, w którym masełko będzie przechowywane. Można też je zawinąć w papier do pieczenia i zrobić taki rulonik, jak na zdjęciu.
6. Masełko należy przechowywać w szczelnym opakowaniu w lodówce.

ZIŁOWY ZAKĄTEK

Zobacz, jak różnorodne są zioła.
I każde smakuje inaczej!

Koperek

Oregano

Natka
pietruszki

Rozmaryn

Zadanie dla ciebie
Sprawdź z rodzicami, które
zioła macie w waszej kuchni,
i podkreśl ich nazwy.

Bazylia

Kolendra

Tymianek

Majeranek

Te są świetne do
zaparzania i picia.

Szałwia

Mięta

OWOCE I WARZYWA - to lubię!

Mam na imię _____

Ulubiony owoc
Znajdź i pokoloruj albo dorysuj!

Ulubione warzywo
Narysuj!

Sałátka OWOCOWA
czy WARZYWNA? Otocz pętlą.

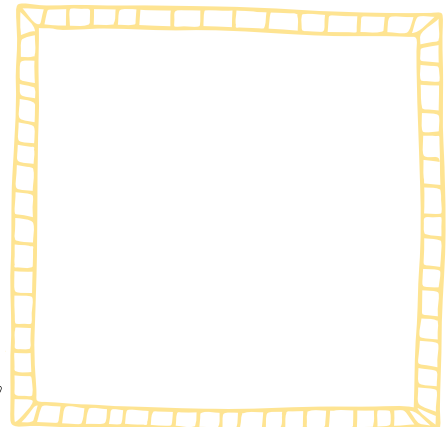
Jak dużo owoców i warzyw
dzisiaj zjadłeś?

Pokoloruj emotkę.

Owoc lub warzywo,
którego chcę
spróbować

Narysuj i podpisz!

Ulubiony smak

Pokoloruj odpowiedni napis.

SŁODKI/KWAŚNY

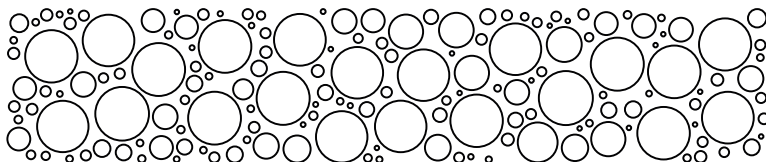

ŚWIAT W KROPKI

WRZEŚNIA
- MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ KROPKI

WYMYŚL JAK NAJWIĘCEJ
PRZYKŁADÓW.

JEDZENIE W KROPKI: .....

PRZEDMIOTY W KROPKI: .....

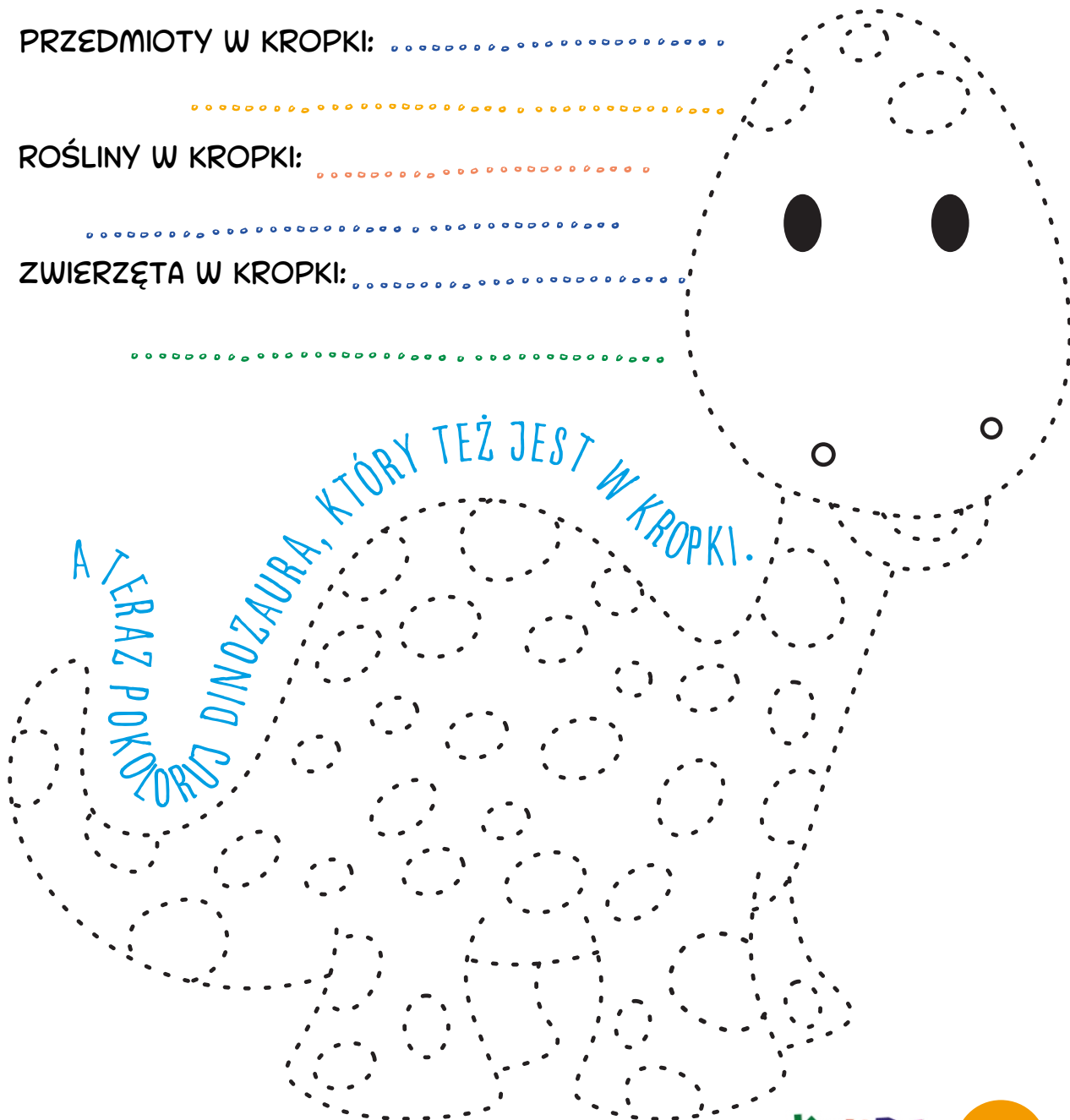
ROŚLINY W KROPKI: .....

ZWIERZĘTA W KROPKI: .....

A TERAZ POKOJ
DINOZAURA, KTÓRY TEŻ JEST W KROPKI.

Po co im taki NOS?

Nos to jego charakterystyczna cecha. Dzięki niemu nosacz sundajski zyskał sławę w Internecie.☺ Nos pozwala odróżnić samicę od samca. Ona ma mniejszy i zadarty ku górze. Nos samca jest duży, rozszerzony na końcu, a u starszych osobników wydłuża się do 10 centymetrów i zwisa. To dowód siły i dominacji pana nosacza.

Co ciekawe, nosacze sundajskie świetnie pływają i nurkują.

NOS I RÓG

Jest takie zwierzę, co swojemu nosowi i pewnemu rogowi, który jest tuż obok, zawdzięcza nazwę. To nosorożec. Ma on w okolicy nosa słynny róg, a czasem nawet dwa rogi, które mają odstraszać przeciwnika. Róg może mieć nawet ponad 100 centymetrów długości.

Pies ma doskonały węch. Dużo lepszy od człowieka. W dodatku pies może poruszać każdym nozdrzem osobno, aby skuteczniej określić kierunek, z którego pochodzi zapach. A dlaczego nos jest mokry? Naukowcy odkryli, że śluz pokrywający nos zwierzęcia filtruje powietrze i pozwala mu lepiej rozróżniać zapachy.

ZAMIAST NOSA...

Niektóre zwierzęta nie mają nosów, ale też wążają, tylko w inny sposób. Na przykład owady czują zapachy dzięki specjalnym czułkom. To takie nitkowate narządy, które znajdują się na głowie i są ruchome.

NOS CZŁOWIEKA

Nasz nos też jest bardzo przydatny. Po pierwsze dzięki niemu oddychamy i rozpoznajemy zapachy. Po drugie w nosie ogrzewane jest zimne powietrze – to pozwala nam uniknąć przeziębień. Po trzecie nos oczyszcza powietrze, zanim trafi ono do płuc. Są w nim specjalne włoski, które zatrzymują zanieczyszczenia.

KOCHAM CIĘ POLSKO!

Mam na imię Nel, urodziłam się w Polsce. Kiedy miałam 3 miesiące, przyleciałam z mamą do Nowego Jorku do mojego taty, który jest Amerykaninem. Chodzę do V klasy Polskiej Szkoły Doksztalcającej im. Henryka Sienkiewicza na Brooklynie.

Mówię, czytam i piszę w dwóch językach. W domu z mamą i moim 4-letnim bratem Nathanem rozmawiamy w języku polskim. Tata coraz częściej odpowiada nam po polsku, a rozumie już chyba wszystko. Wiem o tym, bo kiedyś, gdy mówiłam mojej mamie coś w sekrecie, tata wszystko zrozumiał!

Nel Agolli została laureatką konkursu „Mam w sercu Polskę”. Poznajcie niezwykłą dziewczynkę, która nosi na szyi orzełka - symbol Polski.

Moja szkoła w tym roku obchodziła jubileusz 95-lecia. Było to duże wydarzenie dla nas wszystkich. Brałam udział w konkursach oraz uczestniczyłam wraz z rodzicami i bratem w uroczystym bankiecie wydanym z tej okazji.

To są zdjęcia z jubileuszu szkoły. Namalowałam Stasia i Nel, bohaterów powieści Henryka Sienkiewicza pt. „W pustyni i w puszczy”.

Każdego roku odwiedzamy w Polsce naszych najbliższych: dziadków, ciocie, kuzynów. Są to wakacje, na które czekamy z niecierpliwością cały rok! Myślimy, planujemy, cieszymy się. Najczęściej nasze plany ulegają jednak zmianie, bo wszystko rozplanowane ma oczywiście dziadek Marek! Wyprawa z psami w Góry Sowie, wycieczka nad polskie morze, zwiedzanie Wrocławia itd. Myślę, że dziadek przygotowuje się do naszych odwiedzin cały rok i jestem przekonana, że bardzo się cieszy, gdy może mi pokazać kawałek Polski. Dwa lata temu dostałam od niego orła na srebrnym łańcuszku. Dziadek powiedział mi wtedy, że ta zawieszka zawsze mi przypomni, skąd pochodzę! Każdego dnia mam ją na szyi. Amerykańskie dzieci czasami pytają, co to takiego. Dumnie im tłumaczę, że to biały orzeł, godło mojego kraju.

Mama pilnuje, abym z dumą i szacunkiem reprezentowała nie tylko polską szkołę, ale też amerykańską Polonię. Zachęca mnie do udziału w różnych konkursach, szkolnych, międzyszkolnych i międzynarodowych. Szczególnie lubię rysować. Chodzę na zajęcia dodatkowe z rysunku.

W ubiegłym roku zostałam laureatką konkursu „Być Polakiem”. Narysowałam Kraków, miasto, które bardzo kocham. Zostałam zaproszona na galę tego konkursu do Zamku Królewskiego w Warszawie. Jakie to było piękne przeżycie! Duma rozpiekała nie tylko mnie, ale i moich rodziców i dziadków, którzy tam ze mną byli. Babcia aż się popłakała!

Byłam bardzo wzruszona, gdy na rozpoczęcie gali wspólnie odśpiewaliśmy hymn państwowy. Czułam się wyjątkowo. Oto kilka setek ludzi razem ze mną śpiewają „Mazurka Dąbrowskiego”! W polskiej szkole bardzo często rozpoczynamy lekcje od śpiewania hymnu. Jest to hymn narodowy lub hymn szkolny. Wszyscy w klasie bardzo to lubimy i muszę przyznać, że lepiej nam idzie śpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego”. Każdego roku 11 listopada cała moja polska szkoła uczestniczy w akcji „Szkoła do hymnu”. Dla mnie są to zawsze wzruszające chwile.

Każdego roku całą rodziną uczestniczymy w Paradzie Pułaskiego. Idziemy z naszą polską szkołą, dumni, że jesteśmy Polakami. Kilka razy byłam już w Konsulacie RP w Nowym Jorku. Odbierałam tam zdobyte nagrody konkursowe oraz towarzyszyłam mamie w czasie wyborów. Jest to szczególne miejsce dla Polonii. Można powiedzieć, że jej serce!

Bardzo chętnie oglądamy mecze i dopingujemy Polaków. W 2023 roku byliśmy na US Open Tennis Championships. Byliśmy tam oczywiście ze względu na Igę Świątek. Z wielkim przejęciem oglądałam występ naszej wspaniałej tenisistki. Trybuny były biało-czerwone. Głośno krzyczeliśmy: „Iga! Iga!”. Byłam wtedy taka dumna, że jestem Polką!

Moja rodzina z sympatią wspiera Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Moja mama mówi, że to jest fenomen na skalę światową, który jednoczy Polaków na całym świecie, pewnie ma rację.

W tym dniu dzielę się tym, co mam, i robię to z dumą i radością, bo każdy dobry uczynek buduje lepszy i piękniejszy świat.

Zawsze tęsknię za wakacjami. Chcę poczuć zapach i smak Polski. Wycieczki do lasu na jagody, a później przepyszne pierogi mojej babci. Myślę, że te pierogi, które kleję z mamą na Wigilię, nie są takie dobre jak babcine. Kompot z czerwonych porzeczek – mój ulubiony letni napój. Wyprawy w góry, pływanie kajakiem po polskich jeziorach czy szukanie bursztynów nad Bałtykiem – to są chwile, których nigdy nie zapominam i zabieram je ze sobą. Tęsknię i z niecierpliwością czekam na kolejny wyjazd do Polski. A póki co nasi rodzice robią wszystko, abyśmy z bratem mieli małą Polskę w Nowym Jorku.

REKRUTACJA DO SZKÓŁ W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Jeśli przebywasz za granicą, w miejscu, gdzie nie ma polskiej szkoły, twoi rodzice mogą zapisać cię do **szkół w systemie kształcenia na odległość (online)**. Nauka w nich jest bezpłatna i odbywa się za pośrednictwem platformy e-learningowej. Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, a uczniowie otrzymują świadectwa szkolne oraz legitymacje, które są ważne na terenie Polski. Uczniowie szkoły podstawowej mają możliwość wypożyczenia – na czas trwania roku szkolnego – podręczników szkolnych. Istotne miejsce w programach szkół zajmują obchody świąt i rocznic bliskich sercu każdego Polaka, co pozwala uczniom lepiej zrozumieć własną tożsamość. Można wziąć udział w różnorodnych konkursach, na przykład Konkurs Literatury i Języka Polskiego, Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, Olimpiada Historii Polski dla Polonii i Polaków za Granicą.

Szkoły w systemie kształcenia na odległość, czyli **Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej** oraz **Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej**, są koordynowane przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG), który podlega Ministerstwu Edukacji Narodowej.

W roku szkolnym 2023/2024 w kształceniu na odległość uczestniczyło łącznie **1750 uczniów** w **98 krajach** na całym świecie.

Szczegóły rekrutacji: www.orpeg.pl

IV MIĘDZYNARODOWY KONKURS FOTOGRAFICZNY „ŻYWA OKŁADKA”

POD HASŁEM „ZAMIAST W SIECI
CZAS MARNOWAĆ, JA WOLĘ KSIĄŻKI
FOTOGRAFOWAĆ!”

Serdecznie zapraszamy uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Czarny Dunajec, uczniów szkół podstawowych noszących imię Kornela Makuszyńskiego z kraju oraz dzieci i młodzież polonijne do udziału w konkursie organizowanym przez Szkołę Podstawową im. K. Makuszyńskiego w Piekielniku.

Co trzeba zrobić? Waszym zadaniem jest wykonanie **autorskiej fotografii inspirowanej okładką wybranej książki Kornela Makuszyńskiego**. Musicie wiernie odtworzyć daną okładkę. Tytuł oraz autora książki umieszczacie na zdjęciu, wykorzystując dostępne programy do obróbki zdjęć. Nie należy kopiować elementów oryginalnej okładki, celem zamieszczenia ich na pracy autorskiej. Do „żywej okładki” należy dołączyć zdjęcie oryginału okładki książki. Jest jeszcze druga część zadania konkursowego. Zapoznajcie się z materiałami przygotowanymi przez organizatora, dotyczącymi zagrożeń w sieci (materiał 1), bezpieczeństwa w Internecie (materiał 2) oraz zalet czytania książek (materiał 3) i na podstawie powyższych materiałów oraz własnej wiedzy ułóżcie **hasło konkursowe zachęcające dzieci i młodzież do ograniczenia buszowania w sieci na rzecz czytania książek**.

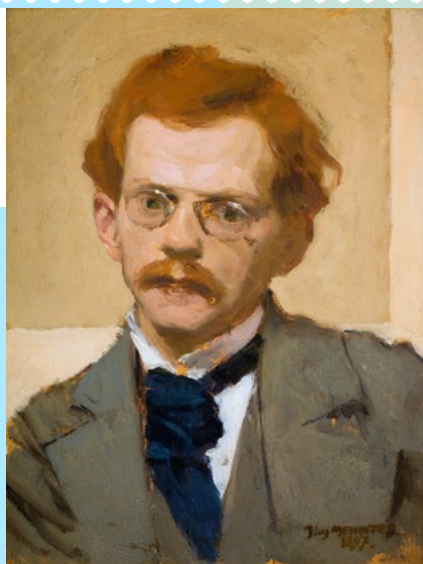
Prace powinny dotrzeć do organizatora do 06.12.2024 roku (pod uwagę będzie brana data stempla pocztowego). **Dzieci i młodzież polonijne przesyłają prace konkursowe na adres e-mail: piekielnik.konkurs@gmail.com**.

Regulamin i niezbędne dokumenty znajdziecie na stronie i FB Szkoły Podstawowej im. K. Makuszyńskiego w Piekielniku.

JÓZEF MEHOFFER

(1869–1946)

- Znany malarz.
- Absolwent
- krakowskiej
- Szkoły Sztuk
- Pięknych
- i uczeń Jana
- Matejki.

Tworzył wiele portretów osób, wizerunków postaci. Malował również autoportrety, czyli swoje własne portrety, jak ten powyżej. Był również grafikiem. Stworzył wiele grafik książkowych, na przykład projektów okładek, kart tytułowych czy ornamentów. Projektował afisze teatralne, a nawet banknoty.

Wykonywał też przepiękne witraże, czyli ozdobne wypełnienia okien wykonywane z kawałków kolorowego szkła.

„**Dziwny ogród**” to jeden z jego najbardziej znanych obrazów. Widzimy na nim niezwykły ogród, kipiący od kwiatów i owoców. Panuje radosna atmosfera letniego dnia. Nagie dziecko niesie kwiaty. To dwuletni synek malarza – Zbigniew. Na obrazie są też dwie kobiety. Ta w ciemnoniebieskiej, eleganckiej sukni to żona Jadwiga (również malarka). Z tyłu zaś stoi kobieta w ludowym stroju – może niania chłopca? Ale naszą uwagę zwraca wyjątkowo wielka, złota ważka. Wygląda, jakby została tu wklejona z zupełnie innego obrazu. Dlaczego jest taka duża? Co ma oznaczać? Ten obraz jest naprawdę zagadkowy. Józef Mehoffer kochał ogrody. Zwróć uwagę, jak precyzyjnie je malował – można dostrzec nawet niewielkie kwiaty koniczyny ukryte w trawie. Możesz zobaczyć ten obraz, kiedy będziesz w Polsce, w Muzeum Narodowym w Warszawie.

„Dziwny ogród”